

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2015 r.

RM-10-33-15

Pan Radosław SIKORSKI
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej z projektem aktu wykonawczego.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych.

Z poważaniem

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej

Art. 1. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1340, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. 1. Służbę w Państwowej Straży Pożarnej może pełnić obywatel polski, niekarany za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, korzystający z pełni praw publicznych, posiadający co najmniej średnie wykształcenie oraz zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia tej służby.

2. Nabór do służby w Państwowej Straży Pożarnej jest otwarty i konkurencyjny.

3. Nabór do służby w Państwowej Straży Pożarnej rozpoczyna się z chwilą publikacji ogłoszenia o planowanym postępowaniu kwalifikacyjnym.

4. Przyjęcie kandydata do służby w Państwowej Straży Pożarnej poprzedza postępowanie kwalifikacyjne, które zarządza i prowadzi kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej. Postępowanie kwalifikacyjne ma na celu ustalenie, czy kandydat spełnia warunki przyjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej oraz określenie jego kwalifikacji, kompetencji, predyspozycji i przydatności do pełnienia tej służby.

5. Postępowanie kwalifikacyjne składa się z następujących etapów:

- 1) oceny złożonych dokumentów związanych z postępowaniem kwalifikacyjnym;
- 2) testu sprawności fizycznej;
- 3) rozmowy kwalifikacyjnej;
- 4) ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej.

6. Kandydat ubiegający się o przyjęcie do służby w Państwowej Straży Pożarnej jest obowiązany dostarczyć przed przystąpieniem do testu sprawności fizycznej zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1351 oraz z 2014 r. poz. 502, 616 i 1822.

7. W przypadku gdy nabór do pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej jest prowadzony na stanowisko wymagające szczególnych predyspozycji i umiejętności, kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej może zarządzić przeprowadzenie następujących dodatkowych etapów postępowania kwalifikacyjnego:

- 1) testu wiedzy;
- 2) testu psychologicznego oraz rozmowy kwalifikacyjnej;
- 3) sprawdzianu lęku wysokości (akrofobia);
- 4) sprawdzianu z pływania.

8. Z udziału w teście wiedzy wyklucza się kandydata do służby w Państwowej Straży Pożarnej, który:

- 1) korzysta z pomocy innych osób;
- 2) posługuje się urządzeniami służącymi do przekazu lub odbioru informacji lub korzysta z pomocniczych materiałów niedopuszczonych do korzystania przez komisję;
- 3) zakłóca jego przebieg w sposób inny niż określony w pkt 1 i 2.

9. O kolejności poszczególnych etapów postępowania kwalifikacyjnego decyduje kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej.

10. Postępowanie kwalifikacyjne wobec kandydata kończy się z chwilą uzyskania negatywnego wyniku z któregokolwiek z etapów postępowania kwalifikacyjnego lub nieprzystąpienia przez kandydata do któregokolwiek z etapów postępowania kwalifikacyjnego, które zostały określone w ogłoszeniu.

11. Po zakończeniu etapu, o którym mowa w ust. 5 pkt 4, komisja przedkłada przełożonemu właściwemu w sprawie postępowania listę kandydatów do przyjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej.

12. Postępowanie kwalifikacyjne kończy zatwierdzenie listy kandydatów do przyjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej.

13. Informację o wyniku zakończonego postępowania kwalifikacyjnego przełożony właściwy w sprawie postępowania kwalifikacyjnego zamieszcza niezwłocznie na stronie internetowej i w Biuletynie Informacji Publicznej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej oraz w jej siedzibie.

14. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres informacji o planowanym postępowaniu kwalifikacyjnym oraz sposób podawania ich do wiadomości publicznej,

- 2) organizację i sposób przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego,
  - 3) dokumenty wymagane od kandydata do służby,
  - 4) zakres testu sprawności fizycznej,
  - 5) sposób dokonywania oceny kandydatów oraz preferencje z tytułu posiadanego przez nich wykształcenia, wykszolenia lub posiadanych umiejętności
- biorąc pod uwagę potrzebę obiektywnego sprawdzenia przygotowania i przydatności kandydata do służby.”;

2) art. 71d otrzymuje brzmienie:

„Art.71d. 1. Strażakowi, który na podstawie skierowania, o którym mowa w art. 106 ust. 1, pobiera naukę lub odbywa przeszkolenie lub studia, udziela się:

- 1) urlopu szkoleniowego – w przypadku studiów pierwszego lub drugiego stopnia, w szkołach policealnych oraz na studiach podyplomowych;
- 2) zwolnienia z całości lub części dnia służby na udział w zajęciach obowiązkowych, jeżeli te zajęcia odbywają się w dniach służby strażaka.

2. Urlop szkoleniowy jest przeznaczony na przygotowanie i złożenie egzaminów, przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej, egzaminu dyplomowego, przygotowanie i złożenie egzaminu końcowego lub pracy końcowej – jeżeli przewiduje to właściwy program.

3. Urlop szkoleniowy przysługuje w wymiarze do:

- 1) 21 dni – w ostatnim roku studiów pierwszego lub drugiego stopnia;
- 2) 7 dni – w ostatnim semestrze nauki w szkołach policealnych oraz na studiach podyplomowych na przygotowanie i złożenie egzaminu końcowego lub pracy końcowej, egzaminu dyplomowego lub pracy dyplomowej – jeżeli przewiduje to właściwy program;
- 3) jednego dnia na egzamin z każdego przedmiotu, który zgodnie z właściwym programem kończy się egzaminem, jednak nie więcej niż 6 dni w okresie roku szkolnego lub roku akademickiego.

4. Urlopu szkoleniowego nie udziela się na egzamin poprawkowy, egzamin komisyjny oraz na poprawianie lub ponowne przygotowanie pracy końcowej lub pracy dyplomowej odrzuconej przez promotora.

5. Urlop szkoleniowy może być udzielony na wniosek strażaka jednorazowo lub w częściach, w okresie danego roku szkoleniowego, w terminie i wymiarze uzgodnionym z właściwym przełożonym.

6. Strażakowi, który bez skierowania pobiera naukę lub odbywa przeszkolenie lub studia, można udzielić urlopu szkoleniowego oraz zwolnienia z całości lub części dnia służby na udział w zajęciach obowiązkowych, jeżeli przemawia za tym interes służby, a w szczególności gdy poziom i kierunek kształcenia jest zbieżny z wymaganiami na zajmowanym lub przewidzianym do zajęcia stanowisku. Przepisy ust. 2–5 stosuje się odpowiednio.”;

3) w art. 88 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Uposażenie zasadnicze strażaka wzrasta z tytułu wysługi lat w Państwowej Straży Pożarnej, od dnia udokumentowania posiadanych okresów służby, o 2% po 2 latach służby i o dalszy 1% za każdy następny rok służby do wysokości 20% po 20 latach służby oraz o dalsze 2% za każde następne 2 lata służby powyżej 20 lat, aż do wysokości 32% po 32 latach służby. Po osiągnięciu 35 lat wysługi lat wzrost uposażenia zasadniczego strażaka wynosi 35%.”;

4) w art. 112 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. O przyjęcie do służby kandydackiej może ubiegać się, na podstawie dobrowolnego zgłoszenia, osoba spełniająca wymagania, o których mowa w art. 28 ust. 1, po złożeniu zobowiązania do pełnienia służby po ukończeniu nauki.”;

5) w art. 114 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do strażaków w służbie kandydackiej stosuje się odpowiednio przepisy art. 29–30, art. 61 ust. 1–5 i ust. 6 pkt 1, art. 67–69, art. 72 ust. 1 i 2, art. 73, art. 97b, art. 103 ust. 2 i 3 i art. 115–124n.”.

Art. 2. 1. Do postępowań kwalifikacyjnych rozpoczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Strażakowi, który na podstawie skierowania otrzymanego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, pobiera naukę lub odbywa przeszkolenie lub studia, nie udziela się płatnego urlopu szkoleniowego, o którym mowa w art. 71d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. 1. Strażak, który w dniu wejścia w życie ustawy posiada 21 lat służby, zachowuje prawo do wzrostu uposażenia zasadniczego z tytułu wysługi lat w Państwowej Straży Pożarnej ustalonego na podstawie dotychczasowych przepisów do czasu osiągnięcia przez niego 22 lat służby.

2. Zasady ustalania wysługi lat w Państwowej Straży Pożarnej, od której uzależniony jest wzrost uposażenia zasadniczego strażaka, określone w art. 88 ust. 2 ustawy zmienianej w art.1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz w ust. 1, stosuje się przy ustalaniu wysokości uposażeń przysługujących strażakom od dnia 1 stycznia 2015 r.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa ma na celu:

- 1) uregulowanie zasad postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Państwowej Straży Pożarnej, w taki sposób, aby zapewnić wszystkim kandydatom dostęp do służby publicznej na równych zasadach poprzez ustanowienie obiektywnych kryteriów doboru kandydatów do służby;
- 2) uregulowanie zasad przyznawania strażakom Państwowej Straży Pożarnej płatnego urlopu szkoleniowego;
- 3) uregulowanie wzrostu uposażenia zasadniczego strażaków z tytułu wysługi lat.

Obecny stan prawny

1. Zagadnienie dostępu do służby w Państwowej Straży Pożarnej jest uregulowane w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej w rozdziale 5 – Służba w Państwowej Straży Pożarnej. Ustawodawca określił w nim podstawowe wymagania, które są niezbędne do pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej, a także organy właściwe do dokonywania oceny zdolności psychicznej i fizycznej do służby w Państwowej Straży Pożarnej. W Państwowej Straży Pożarnej można pełnić także służbę kandydacką. O przyjęcie do służby kandydackiej może ubiegać się, na podstawie dobrowolnego zgłoszenia, osoba spełniająca wymagania, o których mowa w art. 28, po złożeniu zobowiązania do pełnienia służby po ukończeniu nauki. Warunki naboru do służby kandydackiej w szkołach Państwowej Straży Pożarnej określają odrębne przepisy wydane na podstawie art. 112 ust. 4 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 28 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej stanowi, że służbę w Państwowej Straży Pożarnej może pełnić obywatel polski, niekarany za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, korzystający z pełni praw publicznych, posiadający co najmniej średnie wykształcenie oraz zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia służby.

Wobec braku szczegółowego uregulowania problematyki dostępu do służby w Państwowej Straży Pożarnej w ustawie, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej wydał wytyczne dotyczące postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby przygotowawczej w Państwowej Straży Pożarnej. Dokument ten reguluje zasady organizowania i przeprowadzania procesu postępowania

kwalifikacyjnego, w taki sposób, aby zapewnić otwarty i konkurencyjny charakter całego procesu.

Brak w ustawie o Państwowej Straży Pożarnej regulacji dotyczących postępowania kwalifikacyjnego do służby w Państwowej Straży Pożarnej może sprzyjać stosowaniu niejednorodnych kryteriów w zakresie przyjmowania kandydatów do służby, w tym o charakterze dyskryminującym, na co zwrócił uwagę m.in. Rzecznik Praw Obywatelskich.

Ponadto brak powyższych regulacji w ustawie pozostaje w sprzeczności ze standardami wyznaczonymi przez orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego w zakresie zasady równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) oraz zasady równego dostępu obywateli polskich do służby publicznej (art. 60 Konstytucji RP).

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie w swoim orzecznictwie podkreśla, że „aby zasady dostępu do służby publicznej były takie same dla wszystkich obywateli posiadających pełnię praw publicznych (...) ustawa musi zatem ustanowić obiektywne kryteria doboru kandydatów do tej służby oraz uregulować zasady i procedurę rekrutacji w taki sposób, aby zapewnić przestrzeganie zasady równości szans wszystkich kandydatów, bez jakiegokolwiek dyskryminacji i nieuzasadnionych ograniczeń” (wyrok TK z dnia 8 października 2002 r., sygn. akt K 36/00).

2. Jak stanowi art. 71d ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, strażakowi podnoszącemu kwalifikacje zawodowe lub uzupełniającemu wykształcenie ogólne można było udzielić płatnego urlopu szkoleniowego, stosując odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 103 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, w części dotyczącej urlopów szkoleniowych pracowników.

Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 marca 2009 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 485) art. 103 Kodeksu pracy został uznany za niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP. I jako taki utracił moc z dniem 11 kwietnia 2010 r.

Mając na uwadze konieczność wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego, kierując się jego sentencją i uzasadnieniem, ustawą z dnia 20 maja 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 105, poz. 655), do ustawy – Kodeks pracy dodano art. 103¹–103⁵ regulujące kwestie związane z prawami i obowiązkami stron, wynikające z udzielenia płatnego urlopu szkoleniowego pracownikowi.

W aktualnym stanie prawnym, wobec utraty mocy art. 103 Kodeksu pracy z dniem 11 kwietnia 2010 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 marca 2009 r. sygn. akt K 28/08 (Dz. U. Nr 58, poz. 485), art. 71d ustawy o Państwowej Straży Pożarnej jest „martwy”. Jednocześnie brak jest innych podstaw prawnych do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu pracy, tj. art. 103¹–103⁵, w części dotyczącej urlopów szkoleniowych pracowników, w stosunku do strażaków podnoszących kwalifikacje zawodowe. Z powyższych przyczyn konieczne jest uregulowanie w ustawie o Państwowej Straży Pożarnej kwestii związanych z płatnym urlopem szkoleniowym dla strażaków podnoszących kwalifikacje zawodowe.

3. W obowiązującym stanie prawnym uposażenie zasadnicze strażaka wzrasta o 2% po dwóch latach służby i o 1% za każdy następny rok służby, aż do wysokości 20% po 20 latach służby, oraz o 0,5% za każdy następny rok służby powyżej 20 lat – łącznie do wysokości 25% po 30 latach służby. Jest to więc system degresywny. Zasady przedmiotowego wzrostu określa art. 88 ust. 2 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej.

Opisany powyżej mechanizm corocznego wzrostu uposażenia zasadniczego strażaków nie jest wystarczająco odczuwalny jako element tzw. awansu poziomego, który powinien stanowić sposób zmian uzupełniający lub też alternatywny, w stosunku do awansu pionowego (tj. na wyższe stanowisko).

Należy zauważyć, że istnieje znaczne zróżnicowanie zasad naliczania wzrostu i maksymalnej wysokości uposażenia zasadniczego z tytułu wysługi lat w poszczególnych służbach mundurowych.

System ten nie motywuje do pozostawania w służbie jak najdłużej, a wysokość maksymalnego wskaźnika procentowego wynosząca 25% po 30 latach jest znacznie niższa niż np. w Wojsku Polskim – 35% i w Służbie Więziennej – 35%.

Proponowane zmiany

1. Projektowana ustawa uwzględnia stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich o potrzebie dokonania zmian w ustawie o Państwowej Straży Pożarnej, mających na celu uregulowanie w przepisach prawa powszechnie obowiązującego postępowania kwalifikacyjnego do służby w Państwowej Straży Pożarnej. Rozwiązania prawne proponowane w ustawie uwzględniają wymagania wynikające z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, dotyczące zasady równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP) oraz

zasady równego dostępu obywateli polskich korzystających z pełni praw publicznych do służby publicznej (art. 60 Konstytucji RP).

Projektowana ustawa w art. 28 ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej określa niezbędne wymagania, jakie muszą spełniać kandydaci do służby w Państwowej Straży Pożarnej, w brzmieniu dotychczas obowiązującym.

Wprowadza się zasadę otwartości oraz konkurencyjności naboru do służby w Państwowej Straży Pożarnej (art. 28 ust. 2 projektowanej ustawy). Przyjęcie kandydata do służby w Państwowej Straży Pożarnej jest poprzedzone postępowaniem kwalifikacyjnym (art. 28 ust. 4 projektowanej ustawy). Celem postępowania kwalifikacyjnego jest ustalenie, czy kandydat spełnia warunki przyjęcia do służby oraz określenie jego predyspozycji, kompetencji i przydatności do służby. Postępowanie kwalifikacyjne ma składać się z wyszczególnionych etapów, których wyniki osiągnięte przez kandydatów podlegają ocenie. O konieczności przeprowadzenia dodatkowych etapów wymienionych w art. 28 ust. 7, jak również o kolejności poszczególnych etapów decyduje kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której jest prowadzone postępowanie kwalifikacyjne, z uwagi na specyfikę stanowisk w strukturach jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej oraz różnorodność wykonywanych przez nich zadań.

Ustawa zawiera upoważnienie dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wydania rozporządzenia regulującego szczegółową organizację i sposób przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego.

Wprowadzone w art. 28 zmiany skutkują koniecznością dostosowania do nich przepisu art. 112 ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, dotyczącego trybu przyjęcia do służby kandydackiej, określonego w rozdziale 10 ustawy.

W latach 2012–2014 (do 1.08) przeprowadzono ogółem 559 postępowań kwalifikacyjnych do służby w Państwowej Straży Pożarnej, z czego 85 w roku 2014. Koszty związane z przeprowadzeniem postępowania kwalifikacyjnego w Państwowej Straży Pożarnej pokrywane są ze środków finansowych właściwych jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej. Uregulowanie zasad naboru do służby w ustawie nie wiąże się ze zmianą dotychczasowych zasad finansowania procesu naboru.

2. Projektowaną ustawą, w art. 71d wprowadza się regulacje dotyczące urlopów szkoleniowych strażaków Państwowej Straży Pożarnej. Projektodawca kompleksowo uregulował kwestie związane z urlopami szkoleniowymi dla strażaków w ustawie

pragmatycznej, podobnie jak inne służby mundurowe, w sposób uwzględniający specyfikę służby oraz zadania wykonywane przez Państwową Straż Pożarną.

Analiza porównawcza rozwiązań przyjętych w innych służbach wskazuje, że odesłanie do przepisów Kodeksu pracy w zakresie urlopów szkoleniowych nie jest regułą. Większość służb kwestie te reguluje szczegółowo w ustawach pragmatycznych, w sposób odmienny od rozwiązań przyjętych w przepisach prawa pracy. Co do zasady wymiary urlopów związanych z podnoszeniem kwalifikacji przez funkcjonariuszy pozostałych formacji są wyższe niż rozwiązania zastosowane w prawie pracy.

Dlatego też częściowo odwołując się do rozwiązań przyjętych przez inne służby, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki kształcenia w szkołach Państwowej Straży Pożarnej, proponuje się, aby urlop szkoleniowy był udzielany w wymiarze do: jednego dnia (na przygotowanie się do każdego egzaminu po zakończeniu danego przedmiotu przewidzianego programem kształcenia, jednak nie więcej niż 6 dni w okresie roku szkolnego lub akademickiego), 21 dni w ostatnim roku studiów (obejmuje studia wyższe I i II stopnia) oraz 7 dni (w ostatnim semestrze nauki w szkole policealnej lub na studiach podyplomowych). Należy zaznaczyć, że strażacy, na podstawie art. 106 ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, mogą zostać skierowani do szkoły, na przeszkolenie i na studia. Szczegółowe kwestie reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2003 r. w sprawie rodzaju placówek, do których może być skierowany strażak Państwowej Straży Pożarnej oraz należności pieniężnych przysługujących w przypadkach skierowania strażaka do szkoły, na przeszkolenie lub na studia (Dz. U. Nr 61, poz. 546). Podkreślić należy, że w czasie odbywania nauki strażakowi przysługuje uposażenie wraz ze wszystkimi dodatkami oraz pozostałe świadczenia pieniężne na stanowisku zajmowanym bezpośrednio przed skierowaniem.

Czas udziału strażaków Państwowej Straży Pożarnej w różnych formach kształcenia prowadzonych w szkołach Państwowej Straży Pożarnej został wzięty pod uwagę w wyliczeniach dotyczących ustalenia niezbędnego stanu osobowego w Państwowej Straży Pożarnej zapewniającego zachowanie gotowości do prowadzenia działań, czyli tzw. minimalną obsadę zmiany służbowej.

Zmiany dokonane w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej dotyczące urlopów szkoleniowych strażaków nie wpłyną na niezbędny stan osobowy w Państwowej Straży Pożarnej zapewniający zachowanie gotowości do podjęcia działań.

Nie przewiduje się, aby wprowadzenie urlopów szkoleniowych spowodowało wzrost wydatków z budżetu Państwowej Straży Pożarnej.

W latach 2012–2014 liczba strażaków odbywających w danym roku naukę kształtowała się następująco:

Rok	Liczba strażaków odbywających w danym roku naukę w:		
	szkołach policjalnych	szkołach wyższych	studiach podyplomowych
2012	488	1620	565
2013	426	1400	640
2014 do 31.08	165	990	284

3. W celu zachęcania strażaków do pozostawania w służbie jak najdłużej proponuje się wprowadzenie zasady podwyższenia uposażenia zasadniczego, bardziej odczuwalnego od obecnie obowiązującego, wg mechanizmu progresywnego liniowego, tj. o 2% po 2 latach służby i wzrastającym o 1% należnego uposażenia zasadniczego za każdy następny rok służby, aż do wysokości 20% po 20 latach służby, i progresywnego interwałowego – w dwuletnich interwałach czasowych, z wyjątkiem ostatniego trzyletniego interwału dla wysługi powyżej 32 lat służby, tj. od 22% po 22 latach do 32% po 32 latach służby i 35% po 35 latach służby.

Powyższa propozycja wpisuje się w sposób jednoznaczny w kontynuację systemu motywującego do dłuższego pozostawania w służbie zapoczątkowanego przez wprowadzenie, w ramach ustawy modernizacyjnej, motywacyjnego wynagradzania strażaków oraz nowych zasad przechodzenia na zaopatrzenie emerytalne strażaków podejmujących po raz pierwszy służbę po 31 grudnia 2012 r. Należy stwierdzić, że propozycja ta kierowana jest przede wszystkim do strażaków, którzy podjęli służbę po raz pierwszy przed dniem 1 stycznia 2013 r., co do których z zasady nie mają zastosowania przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym wprowadzone od dnia 1 stycznia 2013 r. oraz mających ponad 20-letni okres służby.

Zaprojektowany w art. 2 przepis przejściowy przewiduje, że przy ustalaniu wzrostu uposażenia zasadniczego dla strażaków, którzy w dniu wejścia w życie ustawy posiadają 21 lat służby, uwzględnia się tak ustalony wzrost uposażenia zasadniczego wynikający

z dotychczasowych przepisów do czasu osiągnięcia przez nich 22 lat służby, bowiem dla tej grupy strażaków ustalenie wzrostu uposażenia zasadniczego zgodnie z nowymi uregulowaniami byłoby niekorzystne, gdyż spowodowałoby obniżenie ustalonego obecnie wzrostu o 0,5% należnego uposażenia zasadniczego.

Jednocześnie proponowany przepis art. 88 ust. 2 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej (art. 1 pkt 3 projektu ustawy) wprowadza zasadę dotyczącą możliwości nabycia prawa do wzrostu uposażenia z tytułu wysługi lat od dnia udokumentowania posiadanych okresów pracy i służby. Na tle spraw dotyczących zaliczania do okresu służby okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym, brak tego warunku spowodował, że orzecznictwo sądowe jest rozbieżne w zakresie terminu, od którego przysługuje strażakowi wzrost uposażenia z tytułu wysługi lat. W jednych orzeczeniach sądy określały ten termin od dnia udowodnienia danego okresu, a w innych trzy lata wstecz od dnia udowodnienia danego okresu. Proponowany przepis usunie wątpliwości w tym zakresie. Jest także oczywiste, że brak tego warunku i konieczność wyrównywania uposażenia z tytułu wysługi lat za 3 lata wstecz zwiększyłyby skutek finansowy dla budżetu państwa.

W wyniku zmiany zasad naliczania wzrostu uposażenia zasadniczego z tytułu wysługi lat nastąpi miesięczny wzrost wydatków o kwotę 690 tys. zł, a w skali roku o kwotę 8 280 tys. zł. Ponadto wydatki z tego tytułu w drugim roku funkcjonowania zmiany zwiększą się o kwotę 690 tys. zł (w części 42 o 44 tys. zł i w części 85 o – 646 tys. zł) w związku z wypłatą nagrody rocznej. Z kwoty 8 280 tys. zł na część 42 – Sprawy wewnętrzne przypada kwota 528 tys. zł, a na część 85 – Budżety wojewodów – 7 752 tys. zł.

Wzrost wydatków zostanie pokryty ze środków na uposażenia i nagrody roczne strażaków PSP ujętych w części 42 – Sprawy wewnętrzne oraz części 85 – Budżety wojewodów w odniesieniu do komend wojewódzkich i powiatowych (miejskich) PSP. Niedobór środków, który wystąpi w części 85 – środki na uposażenia i nagrody roczne, zostanie uzupełniony z części środków na uposażenia ujętych w części 42, ze służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych poprzez przeniesienie etatów (wakatów) wraz ze środkami.

Biorąc pod uwagę aspekt finansowych oszczędności, należy stwierdzić, że spodziewanym efektem wprowadzenia proponowanych zmian będzie zmniejszenie liczby strażaków odchodzących ze służby na zaopatrzenie emerytalne. W latach 2004–2014 liczba zwolnionych ze służby wyniosła łącznie 16 590 strażaków. Stanowi to średnio w roku

1508 strażaków przy limicie zatrudnienia w roku 2014 wynoszącym 30 490 etatów strażaków. Przy czym liczba zwalnianych się rocznie strażaków ze służby wahała się od 839 w 2014 roku do 2084 w 2009 roku, co stanowi od 2,75% do 6,83% etatów. Z uwagi na tak dużą rozpiętość w liczbie odchodzących ze służby brak jest możliwości jednoznacznego oszacowania skutków bezpośrednio związanych z wprowadzeniem proponowanych zmian. Należy jednocześnie wskazać, że obecnie uprawnionych do skorzystania ze świadczenia emerytalnego jest ponad 13 tys. strażaków, którzy posiadają ponad 15 lat wysługi emerytalnej.

4. Zmiana w art. 112 ust. 1 oraz w art. 114 ust. 3 wynika z nadania nowego brzmienia art. 28 ustawy. Obecna treść art. 28 zawarta jest w ust. 1 tegoż artykułu, natomiast w ust. 2–13 wskazano procedurę naboru do służby. Dlatego w art. 112 w ust. 1 odsyła się jedynie do ust. 1 art. 28 (obecnie do art. 28) oraz w art. 114 ust. 3 nie odsyła się do tego przepisu, ponieważ stanowiłoby to powielenie art. 112 ust. 1.

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej. Proponowane rozwiązania spełniają wymagania określone w dyrektywie Rady nr 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz. Urz. WE L 303 z 02.12.2002, str. 16; Dz. Urz. UE – Polskie wydanie specjalne, rozdz. 05, tom 4, str.79) odnoszące się do zakazu dyskryminacji w zatrudnieniu.

Projekt aktu nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Minister Spraw Wewnętrznych</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Stanisław Rakoczy – Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu st. bryg. Tomasz Zajac – Dyrektor Biura Kadr i Organizacji KG PSP (tel. 523-30-02, e-mail: tzajac@kgpsp.gov.pl)</p>	<p>Data sporządzenia marzec 2015 r.</p> <p>Źródło: Wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich Decyzja Ministra Spraw Wewnętrznych</p> <p>Nr w wykazie prac UD 171</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

1. Uregulowanie zasad postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Państwowej Straży Pożarnej.
2. Uregulowanie zasad przyznawania strażakom Państwowej Straży Pożarnej urlopu szkoleniowego.
3. Zwiększenie motywacji do pozostania w służbie strażaków, którzy planują odejście na zaopatrzenie emerytalne, poprzez wprowadzenie zasad podwyższenia uposażenia zasadniczego strażaków z tytułu wysługi lat w Państwowej Straży Pożarnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Ad 1. W art. 28 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej określono wymagania dla kandydatów, zasady otwartości i konkurencyjności naboru oraz postępowanie kwalifikacyjne i jego etapy. Oczekuje się, że wprowadzenie jednolitych i obiektywnych kryteriów naboru ułatwi dostęp do służby, zminimalizuje podejrzenie dyskryminacji, uczyni nabór transparentnym.

Ad 2. Art. 71d ustawy o Państwowej Straży Pożarnej reguluje kwestie urlopu szkoleniowego dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej podnoszących kwalifikacje zawodowe i wykształcenie ogólne. Oczekuje się ułatwienia podnoszenia kwalifikacji zawodowych strażakom Państwowej Straży Pożarnej.

Ad 3. Zaproponowano zmianę art. 88 ust. 2 dotyczącą zasad naliczania dodatku za wysługę lat. W projekcie zaproponowano wzrost uposażenia według mechanizmu progresywnego liniowego, tj. o 2% po 2 latach służby i wzrastającym o 1% należnego uposażenia zasadniczego za każdy następny rok służby, aż do 20% po 20 latach służby i progresywnego interwałowego – w dwuletnich interwałach czasowych, z wyjątkiem ostatniego trzyletniego interwału dla wysługi powyżej 32 lat służby, tj. od 22% po 22 latach służby do 32% po 32 latach służby i 35% po 35 latach służby. Oczekuje się, że korzystniejszy system wzrostu uposażeń przełoży się na wzrost motywacji do dłuższego pozostawania w służbie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na specyfikę służby w Państwowej Straży Pożarnej odstąpiono od analizy porównawczej z rozwiązaniami w innych krajach OECD/UE. Rozwiązania przyjęte w innych krajach pozostają bez wpływu na projektowaną regulację

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Kandydaci do służby w Państwowej Straży Pożarnej	Liczba kandydatów przystępujących do postępowań kwalifikacyjnych w latach: – 2012 – 10 727 osób, – 2013 – 7959 osób, – 2014 (na dzień 31.08) – 2391 osób	Dane własne KG PSP	Rozwiązania przyjęte w ustawie wprowadzają jednolite kryteria, zapobiegają zjawiskom dyskryminującym w procesie naboru do służby, zapewniają realizację konstytucyjnych zasad równości wobec prawa oraz równego dostępu obywateli polskich do służby publicznej, czynią proces naboru otwartym i konkurencyjnym, przez co mogą przyczynić się do poszerzenia liczby osób zainteresowanych służbą i ułatwić im dostęp do niej.
Strażacy Państwowej Straży Pożarnej	30 506	Dane własne KG PSP	Przyjęte rozwiązania ułatwią strażakom Państwowej Straży Pożarnej podnoszenie

			kwalifikacji zawodowych. Przyjęte rozwiązania przyczynią się do wzrostu uposażeń strażaków. Pod koniec 2015 r. liczba strażaków, którzy będą uprawnieni do wzrostu uposażenia, będzie wynosił 8746 osób.
--	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). W trybie procedury lobbingsowej nie zgłosił się żaden podmiot zainteresowany pracami nad projektem.

Projekt ustawy został zamieszczony także w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979).

Projekt ustawy został również przekazany do zaopiniowania wojewodom, którzy nie zgłosili uwag do przedmiotowego projektu.

Ponadto projekt ustawy został przekazany do organizacji związkowych, które działają w Państwowej Straży Pożarnej:

- 1) NSZZ Solidarność,
- 2) ZZS Florian,
- 3) NSZZ Pracowników Pożarnictwa.

W ramach konsultacji ze związkami stanowiska przekazał Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Pożarnictwa oraz Związek Zawodowy Strażaków „Florian”.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Pożarnictwa nie zgłosił w swoim stanowisku uwag do projektu ustawy o zmianie ustawy, natomiast zgłosił uwagi do projektu rozporządzenia stanowiącego akt wykonawczy do projektowanej ustawy. Zgłoszone uwagi do projektu rozporządzenia będą przedmiotem analizy na dalszym etapie prac legislacyjnych nad projektem rozporządzenia.

Natomiast Związek Zawodowy Strażaków „Florian” zgłosił uwagę dotyczącą niekonstytucyjności zaproponowanego mechanizmu przy ustalaniu wzrostu uposażenia zasadniczego strażaków z tytułu wysługi lat na zasadach tzw. systemu interwałów czasowych oraz zasygnalizował wątpliwość w zakresie źródeł finansowania projektowanego wzrostu uposażenia. Odnosząc się do podnoszonej niekonstytucyjności, Minister Spraw Wewnętrznych wyjaśnił w piśmie skierowanym do wnioskodawcy, że zastosowany mechanizm nie prowadzi do naruszenia konstytucyjnej zagwarantowanej zasady równości wobec prawa, ponieważ zaproponowane alternatywne rozwiązania przez wnioskodawców spowodowałyby ten sam efekt – stanowiący podstawę wątpliwości, a dodatkowo wskazał, że zaproponowane rozwiązania w przedmiotowym zakresie funkcjonują w innych służbach mundurowych (Policji, Straży Granicznej) i nikt nie podważa ich konstytucyjności. Dodatkowo w zakresie wątpliwości dotyczących źródeł finansowania Minister w przywołanym piśmie wyjaśnił, że zmiana sposobu naliczania dodatku z tytułu wysługi lat będzie finansowana w ramach limitu wydatków na uposażenia i nagrody roczne strażaków Państwowej Straży Pożarnej ujętych w części 42 – Sprawy wewnętrzne oraz w części 85 – Budżety wojewodów w odniesieniu do komend wojewódzkich i powiatowych (miejskich).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2014 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													

ceny stałe z ... r.)	przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Projekt nie będzie miał wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Zawarte w projekcie przepisy w zakresie naboru do służby w PSP, poprzez uczynienie procesu naboru otwartym i konkurencyjnym mogą przyczynić się do poszerzenia liczby osób zainteresowanych służbą w PSP.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Brak wpływu na pozostałe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

II kwartał 2015 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Po 3 latach od wejścia w życie projektu ustawy planuje się ewaluację wewnętrzną jego efektów poprzez analizę danych dotyczących ilości przeprowadzonych postępowań kwalifikacyjnych, liczby osób przyjętych do służby w ich wyniku, liczby osób podnoszących kwalifikacje zawodowe i wykształcenie ogólne oraz liczby strażaków odchodzących na zaopatrzenie mundurowe.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

brak

Raport z konsultacji publicznych oraz opiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). W trybie procedury lobbingsowej nie zgłosił się żaden podmiot zainteresowany pracami nad projektem.

Projekt ustawy został zamieszczony także w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979).

Projekt ustawy został również przekazany do zaopiniowania wojewodom, którzy nie zgłosili uwag do przedmiotowego projektu.

Ponadto projekt ustawy został przekazany do organizacji związkowych, które działają w Państwowej Straży Pożarnej:

- 1) NSZZ Solidarność,
- 2) ZZS Florian,
- 3) NSZZ Pracowników Pożarnictwa.

W ramach konsultacji ze związkami stanowiska przekazał Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Pożarnictwa oraz Związek Zawodowy Strażaków „Florian”.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Pożarnictwa nie zgłosił w swoim stanowisku uwag do projektu ustawy o zmianie ustawy, natomiast zgłosił uwagi do projektu rozporządzenia stanowiącego akt wykonawczy do projektowanej ustawy. Zgłoszone uwagi do projektu rozporządzenia będą przedmiotem analizy na etapie prac legislacyjnych nad projektem rozporządzenia.

Natomiast Związek Zawodowy Strażaków „Florian” zgłosił uwagę dotyczącą niekonstytucyjności zaproponowanego mechanizmu przy ustalaniu wzrostu uposażenia zasadniczego strażaków z tytułu wysługi lat na zasadach tzw. systemu interwałów czasowych oraz zasygnalizował wątpliwość w zakresie źródeł finansowania projektowanego wzrostu uposażenia. Odnosząc się do podnoszonej niekonstytucyjności Minister Spraw Wewnętrznych wyjaśnił w piśmie skierowanym do wnioskodawcy, że zastosowany mechanizm nie prowadzi do naruszenia konstytucyjnej zagwarantowanej zasady równości wobec prawa wskazał, że zaproponowane alternatywne rozwiązania przez wnioskodawców spowodowałyby ten sam efekt – stanowiący podstawę wątpliwości, a dodatkowo podniósł, że zaproponowane rozwiązania w przedmiotowym zakresie funkcjonują w innych służbach mundurowych (Policji, Straży Granicznej) i nikt nie podważa ich konstytucyjności. Dodatkowo w zakresie wątpliwości dotyczących źródeł finansowania Minister w przywołanym piśmie wyjaśnił, że zmiana sposobu naliczania dodatku z tytułu wysługi lat będzie finansowana w ramach limitu wydatków na uposażenia i nagrody roczne strażaków Państwowej Straży Pożarnej ujętych w części 42 – Sprawy wewnętrzne oraz w części 85 – Budżety wojewodów w odniesieniu do komend wojewódzkich i powiatowych (miejskich).